des Ouden Testaments onderwierpen; 2°. omdat Christus zelf de ambten ingesteld heeft en bestendigt; en 3°. omdat de Apostelen feitelijk optraden om alle persoonlijke wilkeur te beteugelen.

En ook wordt het ons door de ervaring bevestigd. Immers waar men buiten *ambt en Woord* op de werkingen des Geestes dreef, is het onvoorwaardelijk op misstand en verwarring en verbrokkeling en ten slotte op ongeloof, dwaling en onzedelijkheid uitgeloopen.

Dit nu zoo zijnde, hebben we dus met *drie* factoren te rekenen: 1°. met *het Woord*; 2°. met *den Geest*, maar met dien Geest als onderscheidenlijk werkende: *a.* in de *gelooviger* en *b.* ambtelijk door de *ambtdragers* (de sleutelen des hemelrijks).

En dit nu leidt tot de vraag: Waar ligt hier het uitgangspunt en laatste steunpunt? In het Woord? In het ambt? Of in de gelooviger?

En hierop nu kan niet anders worden geantwoord dan *in de gelooviger*, omdat het de wedergeboorte is, die als de meest rechtstreeksche en onmiddellijke genadedaad van Christus de werking zijner kracht het zuiverst doet uitkomen.

Zegt men: Het uitgangspunt ligt in *het ambt*, — dan kan de daad van Christus in zijn gelooviger nooit tot zijn recht komen in de kerkregeering, en staan we onder *menschen*, overmits ook een goddelooze, gelijk Judas, het ambt kan bedienen.

Op allerlei wijs keert dan de hiërarchie terug.

En ook kan men niet zeggen, dat het laatste steunpunt in *het Woord* ligt, want het Woord eischt wetenschappelijke studie en uitlegging, en alzoo zoudt ge de gemeente brengen onder de heerschappij der *wetenschap*.

Als wij dus zeggen, dat Christus op aarde zijn gezag uitoefent door de gelooviger, in wie hij door zijnen Heiligen Geest werkt; door deze gelooviger niet elk op zichzelf maar als eenheid; en wel zoo, dat de gelooviger gebonden zijn aan de instelling der ambten; en dat ambt en gemeente gebonden is aan het Woord; dan komt elk der drie factoren tot zijn recht, maar blijft het laatste steunpunt op aarde toch altoos daar, waar de Christus rechtstreeks werkt met zijnen Heiligen Geest.

Nogmaals de Weeshuisquaestie.

In zake de wegzending uit het Dordsche Weeshuis van den jongen man, die weigerde belijdenis af te leggen, ontvingen we nogmaals twee stukken, het ééne van Ds. Reuyl, het andere van den »Vader" van dit Weeshuis, die we beiden plaatsen, overmits al wat krenking van gewetensvrijheid is, aanspraak heeft op onderzoek en belangstelling.

Ds. Reuyl wijst er eerst op, dat hij op één punt zich vergiste, en licht dan nader de zaak zelve toe.

Hij schrijft dit:

Mag ik u nogmaals beleefd verzoeken om de opname in uw blad van de volgende weinige regelen?

Tot mijn spijt bleek bij nadere inlichting, dat in de vermelding van het gebeurde in het weeshuis »Bethel" eene onjuistheid is ingeslopen, die ik mij ter wille van de waarheid haast te herstellen. Er werd n.l. gezegd, dat de jongeling ontslagen werd »met inhouding van nog eenige gespaarde penningen". Dit laatste is mij evenwel gebleken onwaar te zijn. Al het gespaarde geld werd reeds vóór het ontslag opgevraagd om gereedschap aan te schaffen, zoodat de jongeling niets meer te vorderen had. Op dit punt dient dus aanstonds amende honorable gedaan.

Overigens verandert dit evenwel weinig aan de zaak zelve, en deelden wij eenvoudig deze gebeurtenis uit Bethel mede, zooals reeds gezegd werd, ten einde het Christelijke en vooral het Gereformeerde publiek op de hoogte te stellen met dit weeshuis, dat onder den Gereformeerden naam bij een groot deel van ons volk bekend staat, ja, dat het woord Gereformeerd in zijn naam draagt (Gereformeerd Centraal Weeshuis), doch dat feitelijk eene kweekplaats is van lidmaten voor het Hervormd genootschap. Wat betreft de bedenking, die deze jongeling tegen het afleggen van belijdenis had, deze was naar zijn eigen verklaring hierin gelegen, dat hij nog geen vrijmoedigheid had belijdenis te doen, waar dan ook. Wel was zijn oog ook niet gesloten voor de zonde van het genootschap, maar het bovengenoemde was bij hem op dit moment hoofdzaak, weshalve hij eenvoudig verzocht nog wat te mogen wachten. Overigens deed hij niets dat in strijd was met de statuten, gesteld ook al, dat die statuten geen vrijheid toelaten op kerkelijk gebied. Hij ging getrouw mede ter kerk in het genootschap en kwam zelfs nimmer in de samenkomsten der Gereformeerde kerken. Ons is niet bekend, of de statuten bepaald een leeftijd aanwijzen, waarop belijdenis gedaan moet worden. Dat zou ons verwonderen van een weeshuis onder directie van den Gereformeerden Ds. Eigeman. Wij meenen dan ook, dat dit niet het geval is. Daarbij genomen nu, dat het verzoek van den jongeling niet was, om in de Gereformeerde kerken belijdenis te mogen doen, ook in 't algemeen niet was vrijheid in de keuze van kerk, maar enkel nog eenigen tijd te mogen wachten met het doen van belijdenis, zoo blijft onzes inziens de handelwijze der directie eene onbarmhartige en stuitende op het gebied der Christelijke barmhartigheid.

H. J. REUYL.

Dat men van de zijde van het Weeshuis over die vergissing van Ds. Reuyl zou vallen, was te begrijpen. »Vader" meet haar dan ook op zijn wijze schromelijk breed uit.

Doch ziehier zijn schrijven.

De ondergeteekende, weesvader in het Gereformeerd Centraal Weeshuis Bethel, neemt buiten voorkennis van den president-directeur, Ds. Jacob Eigeman, de pen op, om u en de vele lezers van de *Heraut* in kennis te stellen met zoo eenzijdige en niet volkomen waarheid van het stuk, ingezonden door Ds. Reuyl aangaande David Gosker, die om »conscientie"-bezwaren op staanden voet het weeshuis moest verlaten. Deze jongen koos op 14-jarigen leeftijd het meubelvak en kwam bij een nog jongen meester. Deze nu is diaken bij de gemeente van kerk A en werd op nog jeugdigen leeftijd overtuigd, dat de Hervormde kerk, door de vele dwalingen die er in toegelaten werden, de ware kerk niet was. Zijne ouders wilden echter, dat hij bij een modern predikant voor zijne belijdenis zou leeren, wat hij echter beslist weigerde, waardoor hij in velerlei onaangenaamheden kwam. Zijn vader stond eindelijk toe dat hij, als hij mondig was, naar zijne overtuiging kon handelen. Toen die tijd daar was, heeft hij zich ook bij kerk A aangesloten. Dat heeft hij ook aan David Gosker verteld. En dit laatste had zooveel invloed op David, dat deze reeds op 16-jarigen leeftijd aan mijne vrouw zeide: »Moeder, ik doe nooit mijne belijdenis in de Hervormde kerk." Nu is de tijd aangebroken, dat Ds. Eigeman oordeelde, dat hij door belijdenis als lidmaat van de Hervormde kerk kon worden aangenomen. Ik had al vernomen, dat hij bij zijn voornemen bleef. De vraag, die ik aan hem deed, was: *waarom dat?* Hierop antwoordde hij, dat, als ik hem kon bewijzen, dat de Hervormde kerk de ware kerk was, hij dan daar zijne belijdenis zou doen. Ik heb hem eenige malen gewezen op de gevolgen die dit alles voor hem zouden hebben. En daar Davids gebrek reeds als kind eigenzinnigheid was, en ik die klachten van de knechts en ook van zijn meester zelf wel eens heb moeten hooren, zoo bleef dat gebrek ook tegenover den president-directeur de overhand behouden, ten gevolge waarvan hij weigerde zijne belijdenis af te leggen. Ds. Eigeman gaf hem nog een dag van overdenking, want den volgenden dag zouden de weeskinderen worden aangenomen. Ds. Eigeman zeide tot hem: Zijt gij er, dan is alles goed, maar blijft gij bij uw voornemen, dan moet gij het huis verlaten. Hij bleef bij zijn voornemen en moest alzoo na eenige dagen uit het weeshuis vertrekken. Nu doet Ds. Reuyl een Menno Simons-leugen, dat is eene waarheid zeggen en eene waarheid verzwijgen, wat grooten invloed kan hebben op de menschen die zoo'n weeshuis met hunne liefdegaven ondersteunen moeten, zal het kunnen in stand blijven, door neder te schrijven dat hij vanwege de directie het huis zonder uitzet verlaten moest.

Zie, mijnheer de Redacteur, dat wist en weet Ds. Reuyl beter, toen hij het door middel van uw blad bekend maakte, dat David zonder uitzet het huis moest verlaten. Toen hij zijn uitzet ontving, ook van bovenkleederen, zeide hij tot mijne vrouw: »Moeder, ik heb net zooveel als andere jongens, die op hun leeftijd het huis verlaten." Ik kom tegen dat zeggen van Ds. Reuyl op, omdat hij het van den jongeling zelf beter wist, en dat wij, volgens de leer die naar de Godzaligheid is, zooveel mogelijk de misstappen van onze naasten verkleinen of bedekken moeten, en vooral niet vergrooten. Nu zijn de werken van barmhartigheid en mededeelzaamheid in de harten van menschen die er iets van mogen hebben een teer plantje, ja zelfs een kruidje roer me niet. Vooral voor weezen, die door de liefdadigheid moeten onderhouden worden, want het is dadelijk: aan dat gesticht of weeshuis geven wij niet meer; waaronder niet de regenten, maar de weezen lijden. Moet niet ieder oprecht Christen, en vooral een leeraar, zichzelven afvragen, eer hij de zonden of gebreken van zijn naasten openbaart, wat is mijn doel als ik dat bekend maak? De beterschap of bekeering van mijne naasten of een zeker soort van wraakneming? Ds. Reuyl weet zeer goed, wat de statuten van het weeshuis zijn n.m. dat de weezen die hier worden opgenomen door den President-Directeur in de oude waarheid onderwezen worden en vóór zij er uitgaan belijdenis in de Hervormde kerk moeten afleggen. Dit heb ik Ds. R. persoonlijk gezegd, toen hij vragen kwam, om er een paar weezen in te plaatsen. Zie, geachte Redacteur, die bekendmaking achtte ik mijn plicht, omdat ook andere couranten die halve waarheden hebben overgenomen, tot groot nadeel voor de arme weezen. Niet om gemoedsbezwaren, eigen aan een ontdekte van zonde overtuigde ziel, is David vertrokken. Ds. Eigeman zeide tegen mij: »Vader, ware dit bij hem het geval geweest, dan had ik gezegd: wel, jongen, wacht nog een jaar; maar nu het slechts een kerkelijke quaestie geldt, moet hij zich onderwerpen aan de statuten van het weeshuis of er uit.

Mijnheer de Redacteur, wees zoo goed en plaats bovenstaand stuk in uw veelgelezen blad.

Met verschuldigde dankzegging en hoogachting

Uw Dienaar
J. L. DUBEL.

We danken »Vader" dat hij nog eens aan den stelregel herinnert, dat men »op den weg der ware Godzaligheid de misstappen zijns naasten *liever verkleinen en bedekken moet dan vergrooten.*"

De lezer kan nu zelf oordeelen of »Vader" zelf de vergissing van Ds. Reuyl »verkleind en bedekt", ofte wel »vergroot" heeft.

Een buitenstander zou zeggen: *Erger dan vergroot.*

Doch dit alles doet niets aan de hoofdzaak af.

De hoofdvraag is, of de statuten van Bethel metterdaad inhouden dat de weezen, in dit en dat jaar, belijdenis moeten afleggen in de Ned. Herv. kerk.

Had nu »Vader" eenvoudig de artikelen van de statuten meegedeeld, die z. i. dit zeggen, dan ware de zaak uit geweest.

We noodigen hem dan ook alsnog uit, dit te doen.

Het zijn toch twee geheel onderscheiden quaestiën, of de statuten *goed* zijn, en *hoe* ze zijn.

Staat er in, dat elk kind op dien en dien leeftijd belijdenis moet afleggen bij de Ned. Herv. kerk, en zoo hij dit om welke reden ook meent niet te kunnen of te mogen doen, het huis verlaten moet, dan is onder vigueur van dat reglement, geen wettelijk verkeerde daad gepleegd. Dan is er gehandeld naar de statuten, en heeft de weggezondene zich *niet* te beklagen.

Staat het er niet alzoo in, dan moet de zaak beoordeeld naar de geestelijke eischen die voor het afleggen van belijdenis moeten gesteld worden, en hebben we recht om de handeling af te keuren.

Met het nazien van de statuten had men alzoo moeten beginnen.

Wie met een stichting als Bethel te doen heeft, heeft in de eerste plaats te vragen, hoe deze stichting in elkaar zit.

Blijkt dan dat de statuten tot deze daad noodzaakten, dan kan men wel de statuten wraken, en oordeelen dat men een stichting met zulke statuten niet steunen kan, en er geen weezen kan plaatsen, maar dan is *formeel* op de daad van de Directie niets aan te merken.

Wel blijft dan nog de vraag over, hoe Directeuren als hier aan het hoofd staan, met zulke statuten vrede kunnen hebben; maar deze vraag raakt het geval *in concreto* niet.

Gereformeerd Tijdschrift.

Van het bekende *Tijdschrift voor Theologie* verscheen No. 6 van den vierden Jaargang, en ook dat nummer is als vanouds degelijk bewerkt.

Dr. Wagenaar zet er op boeiende wijze zijn biographie van Fortunatus, Gelderlands Hervormer, in voort, en verrijkt niet alleen onze kennis van dat tijdvak, maar geeft in zijn heldere taal tevens een duidelijk beeld van het Gereformeerde leven in die dagen.

Ds. E. F. H. Wolf geeft een tweede stuk over Micha's profetie van den *Heerscher in Israël*, en behandelt zijn onderwerp uitlegkundig nauwkeurig, en toch te gelijk op paraenetische wijze.

Onder de rubriek *Recensies* worden besproken DR. NOORDTZIJ's *Dissertatie*, KOK's *Salomo's Spreuken*, PROF. FABIUS' *Huiskamer en Keuken*, en ook het nieuwe Tijdschrift van Ds. Beuker c. s. *de Gereformeerde Amerikaan.*

Mogen we ons één opmerking veroorloven, dan zou het de vraag zijn, of het geraden is, in zulk een *Tijdschrift* een geheel nummer uit niets dan *vervolgstukken* te laten bestaan.

Te mijden zijn ze niet, dit geven we toe.

Eenigszins breede onderwerpen kan men niet in één artikel afhandelen, en elk nummer moet verscheidenheid aanbieden. Iets wat op zich zelf voor afleveringen van een 60 bladzijden moeilijk is.

Maar toch waagt men o. i. te veel bij het publiek, door niet minstens één zelfstandig stuk, dat geheel af is, in elk nummer te plaatsen.

Vervolgstukken wil men ook wel, maar liefst niet alleen.

Betrapt.

Het *Evangelisch Zondagsblad* heeft ons op een vergissing betrapt.

Ziehier wat het blad er van zegt:

De *Heraut* wijdt bijna een geheele kolom aan *Dokkum*, waar »de orthodoxe kerkeraad weigerde te voldoen aan het verzoek, om een niet-orthodox man te beroepen en dit deed op grond, dat de kerkeraad geroepen is, predikanten te beroepen in den geest der meerderheid in de gemeente". Het blad bindt daaraan een heel betoog vast, dat wij laten rusten, maar willen alleen de aandacht er op vestigen, dat te Dokkum de kerkeraad **modern** is, en het verzoek uitging van het orthodoxe deel der gemeente. »Zelfs Homerus kan dommelen". En dan zoo midden in de drukte van deputaten-vergaderingen en onderhandelingen met Schaepman over 't bondgenootschap is zulk eene vergissing licht mogelijk.

Dit is eenvoudig waar: de kerkeraad is te Dokkum bij de Ned. Herv. kerk niet Orthodox maar *Modern.*

Toch is het vergeeflijk, dat we het andersom dachten.

Moderne kerkeraden toch waren sinds lang gewoon, ter voorkoming van moeilijkheden, een »tammen Orthodoxen dominee" er bij te nemen; eenvoudig overmits *hun* beginsel dit toeliet, en hun *belang* het raadzaam maakte.

Nu blijkt dat deze kerkeraad Modern is, wordt het antwoord daarom dubbel curieus.

Nu toch heet het, dat heel de kerkeraad Modern moet zijn, als de meerderheid in de gemeente Modern is; dus ook dat heel de kerkeraad Orthodox moet zijn als de meerderheid van de gemeente Orthodox is.

En zoo casseeren de Modernen van Dokkum het smeekschrift van de Modernen te Leiden.

Te Leiden toch zijn zij zeer stellig de *minderheid in de gemeente.*

Uit de Pers.

In *Hollands Kerkblad* las men, zie no. 428, dit:

Onzerzijds was bewezen, dat de jongelingsvereeniging altoos zwak van kracht blijft, wijl zij slechts in de zwakkere jongelingsjaren bij den overgang uit den knapenleeftijd tot dien van den huwbaren jongeling het element onzer jongelingen kan zijn en ieder plantje in die kweekerij, zoo spoedig het maar een boompje mag heeten, voor den hof des huwelijks door verloving wordt opgeëischt. En dat ook de verkeering van een rijpenden jongeling met een meisje, dat in natuur en genade haar leeftijd siert naar den eisch onzer beginselen, voor zijn hart en ontwikkeling, ook in den goeden vorm, meer waarde heeft dan de beste jongelingsvereeniging. Niet onduidelijk lieten we daarbij als ons oordeel doorschemeren, dat ontwikkeling en vorming in richting afwijken van wat naar den eisch van Gods Woord voor het ware menschenleven normaal is, wanneer de jongelingsvereeniging *doel* zou zijn, en niet slechts het hart van den uit den knapentijd opbloeienden jongeling in vlam zou zetten, maar ook dat van den rijpen jongeling of jongen man, die bekwaam voor zijn werk en zijn brood is. Deze toch behoort bij normale ontwikkeling naar den eisch van zijn leeftijd zijn hulpe tegenover zich te zoeken en naar den eisch zijns wegs zijn beste vrije uur, zijn hart en gedachte aan den omgang met zijn toekomstige echtgenoote te geven, opdat ook onze jonge dochters tot hun recht en tot gezonde ontwikkeling komen.

Dat het gevaar, waarop wij naar onze beginselen weren, niet denkbeeldig is, blijkt uit de neiging in allerlei richting, om eenige corporatie of particulieren kring boven de goddelijke instelling des huwelijks en de natuurlijke levenskringen die met Gods ordinantie overeenkomen, te stellen. Het is bekend, hoe b.v. in het Heilsleger het huwelijk slechts nummer twee mag zijn, en het Leger het eerste doel blijven moet. Dit wordt zoo sterk gedreven, dat de schoonzoon van Booth ter wille van het Leger den naam hunner vrouw moeten aannemen, inplaats dat de vrouw naar den man genoemd wordt. Dit is een ergerlijk staaltje van dweperij, maar de neiging, die tot zulke dweperij voert, vindt gij in allerlei kringen. Nu reeds wordt dan ook het ideaal in een enkelen kring niet eens meer *jongelingsvereeniging*, maar *jonge-mannenvereeniging*; in allerlei overdrijving voor geheel-onthouding, voor middernachtzending, enz. wordt menig jeugdig geestdriftig hart gewonnen, om de proef op het koord boven den gang op den gebaanden weg te prijzen en het huwelijk en het huis achter te stellen bij gewaande hoogere roeping. Ons behagen die uitwassen niet. Zij gaan met allerlei onnatuur op het gebied der zonde aan de andere zijde gepaard. Wij pleiten voor een natuurlijk leven, waaruit door vrije genade in den band des Verbonds en der gemeente Gods het geestelijk leven in natuurlijken vorm opbloeie en geleid worde.

Ongetwijfeld, er zijn uitzonderingen. Er kan een andere roeping zijn, dan de gewone. Een bijzondere bekwaammaking geeft de Heere dan daarbij. Bij zulk een gansch bijzondere leiding verstaan wij het, dat de Heere zelfs vóór het schandhuis in den nacht een man van beproefde ervaring en bijzondere gave in zijn roeping stelt; ook dat de gewone roeping, om als man en vrouw een huis, een gezin, te zijn of te worden, wegvalt voor een bijzonderen weg Gods. Maar zulk een bijzondere weg en roeping wijzen zich altoos aan door bijzondere gaven en door bijzondere omstandigheden, waardoor de Heere God iemand ongezocht en onbedoeld van den gewonen weg afbrengt. Al wat, gelijk bij het Heilsleger, *stelsel* wordt, of *kweekt* buiten den gewonen natuurlijken weg, zondigt tegen de ordinantie Gods.

Onze roeping is eenvoudig *het menschelijke leven*; niets meer en niets anders. Het menschelijke leven in de kennis en genade Gods en in den natuurlijken weg van zuigeling tot grijsaard, indien het Gode belieft. Die weg brengt de roeping om eerst kind, daarna knaap en meisje, jongeling en maagd, verloofden, bruidegom en bruid, man en vrouw, vader en moeder te zijn. En dit alles levende in de handen der gemeente van Christus' in het volk, waartoe ons geslacht behoort; in den tijd der eeuw, die ons gegeven is; in deze menschelijke wereld, gelijk zij is. Dit alles, om onder allen te jagen naar den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.

Het menschelijke leven ter eere Gods. Dat is voor ons het doel. Alle monnikendom in ouden of nieuwen vorm is ons zonde. Alle onnatuurlijke eenzijdigheid. Alle separatie van het geestelijke en het natuurlijke. Dit menschelijke leven ter eere Gods is ons *het hoogste*. Dit is het doel van God zelf. Alle bijzondere roeping staat dan ook niet *hooger* dan dit menschelijke leven, maar is er juist *ter wille* van dit gewone: het buitengewone valt eenmaal weg, is slechts tijdelijk, middel, dienstbaar aan het schoone natuurlijke werk Gods. Slechts *middel* is het. Zoo is zelfs de prediking en het kerkelijk ambt, ja heel het leven als kerkelijk instituut middel, nooit doel; gelijk ook overheid, wet en politiek slechts *middel* zijn. Het *menschelijke leven* in zijn ontplooiing, bloesem en vrucht is *doel*. Doel van Gods Verlossing en van heel het Middelaarswerk van Christus is zelfs de redding en verheerlijking van het menschelijk leven in de natuurlijke banden van Gods Schepping in hemel en op aarde in de gemeenschap met Hem, uit wien, door wien en tot wien alle dingen zijn en wien de heerlijkheid is tot in eeuwigheid.

Het geestelijke, door genade opbloeiende in het natuurlijke, — dat is de schoone wet van het Koninkrijk Gods. En het is de duizendvoudige miskenning en schending van die wet, die helaas zoo weinig gekend en verstaan wordt, waardoor vele geloovigen ook in onzen leeftijd zondigen, en de heerlijkheid van het werk en de bedoeling Gods voor het oog zelfs der wereld door hun schaduw, hun misbegrip, hun afwijkende praktijk en hun onzuiver woord verkorten.

Hoeveel men van zijn eliende spreekt, — deze zonde willen vele geloovigen niet aangewezen zien; veeleer moet, naar hun begeeren, geprezen worden, wat te laken is; en alle krachtige poging, om het verstand en de harten te winnen voor de afkeuring en afbreking van het onvruchtbare en onware der onnatuur en voor den regel Gods: *het geestelijke opbloeiende uit het natuurlijke leven*, wordt nog door velen geminacht en weerstaan. De prediking, die deze centrale plaats inneemt, moet naar hun genoegen in discrediet staan en aller hand moet zich keeren tegen de hand van hem, die het alleen zuivere beginsel op zijn plaats durft zetten. Zelfs wie voor de verloving als de natuurlijke vorm voor het leven van onze jongelingen en maagden een lans breekt, is »op zijn zachtst genomen" onvoorzichtig. — Eilaas! tot jongelingen toe komen er tegen op!

Nu, het zij zoo. Wij *kunnen* niet anders. Belieft het den Heere toe te laten, dat nog meerdere ooren zich voor ons sloten, — zijn Raad zal bestaan ook in ons vaderland. Van deze stelling wijken, die we voor het natuurlijke en geestelijke leven met volle overtuiging en volkomen beslistheid innemen, kunnen en mogen we niet. En allen schijn zelfs, alsof we het zoo ernstig niet meenden, alle poging, om door stilzwijgen liever bij dezen of dien in de gunst te blijven of te komen, verwerpen wij als onoprecht. Onze roeping is te getuigen voor *het ware leven van Gods volk naar de Schrift*, en dat ware leven is *niet* deze of die misgestalte of onnatuur, die wij onverbloemd bestrijden, maar enkel en alleen *het menschelijke leven, door genade geestelijk uit het natuurlijke opbloeiende naar Gods ordinantie in de kennis en tot heerlijkheid van den Drieëenigen God.*

Natuurlijk is hiermede *niet* bedoeld, hun gelijk te geven, die in het huislijk leven en huislijk verkeer opgaan, en den spot drijven met elke poging, om zich ook buitenshuis sociaal met anderen voor allerlei doeleinden te vereenigen.

Het gronddenkbeeld is slechts, dat de genade niet nieuw naast het bestaande leven *schept*, maar dat bestaande zelf *herschept*.

En deze gedachte wordt hier met name centraal, met het oog op de verhouding tusschen de twee geslachten toegepast.

Officieele Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 21 Mei.

Provincie Noord-Brabant en Limburg.

De Gereformeerde kerk van den Nieuwendijk, aangewezen tot saamroeping der Particuliere Synode van Noord-Brabant en Limburg, brengt ter kennis, dat deze vergadering D. V. zal gehouden worden op Woensdag 16 Juni a. s. te Nieuwendijk; aanvang 9 uur.

Des namiddags zal de *Provinciale Zendings-Conferentie* gehouden worden.

Na opening door den voorzitter, ten 2 ure, zal het *eerste referaat* geleverd worden door Ds. J. van Haeringen te Genderen.

Onderwerp: »Herstelling van het Seminarium Indicum."

Het tweede referaat zal gehouden worden door Ds. J. C. C. Voigt te Fijnaart.

Onderwerp: »De arbeid der Hernhutters in West-Indië."

Telkens zal gelegenheid tot debat worden gegeven.

Daarna sluiting.

Des avonds ten 6½ uur *bidstond* voor de Zending.

Als sprekers zullen optreden: Ds. J. H. Laatsman van 's-Gravenmoer en Ds. J. H. Feringa van Klundert.

Namens de roepende kerk,
J. A. GOEDBLOED, *Praeses.*
J. DEN BOER, *Scriba.*

Provincie Groningen.

De Provinciale Synode van Groningen is nu bepaald op Donderdag 17 Juni. Rekendag Woensdag 16 Juni.

Elk verzoek om verandering moet nu worden afgewezen.

Zuidhorn. H. SCHOLTEN.

Provinciale Synode van Zuid-Holland.

De Provinciale Synode van Zuid-Holland zal D. V. gehouden worden te Dordrecht 23 en zoo noodig 24 Juni e. k. te Dordrecht.

De Classes van de Gereformeerde kerken in bovengenoemde provincie worden uitgenoodigd de punten voor het Agendum en de namen der Afgevaardigden vóór den 6en Juni te willen opgeven aan den laatst-ondergeteekende,

Namens de Classis Dordrecht,
H. G. DE JONGE.
H. J. REUYL.

Theologische School.

Aan onze Theologische School hebben Woensdag 5 Mei j. l. de studenten R. van de Kamp en S. J. Vogelaar met goeden uitslag het Candidaats-examen in de Theologie afgelegd.

D. K. WIELENGA, *Rector.*

Archief der Gereformeerde kerken.

De Kerkeraad van Amsterdam B, door de Synode van Middelburg belast met de bewaring van het Archief der Gereformeerde kerken en het toegankelijk stellen van dit Archief voor allen die daarvan wenschen gebruik te maken, onder de voorwaarden, welke bij het gebruik maken van boeken uit bibliotheken en van Archiefstukken thans algemeen geldende zijn, heeft in zijne vergadering van 13 Mei l. l. ondergeteekende tot Archivaris benoemd en de volgende bepalingen gemaakt:

1. Stukken uit het Archief der Gereformeerde kerken mogen niet aan andere personen ter leen gegeven worden, dan die van den Archivaris vooraf verlof ontvingen.
2. De Archivaris of zijn plaatsvervanger hebben recht stukken te weigeren; beroep op den Kerkeraad blijft daarbij open.
3. De stukken uit het Archief moeten binnen *vier* weken na de afgifte weer ongeschonden terugbezorgd zijn bij den Archivaris.
4. Voor geleende stukken is de persoon, die ze ter leen ontving, aansprakelijk.

Nog kan ik mededeelen, dat de Archiefstukken van de laatstgehouden Generale Synode van Middelburg mij door Ds. W. J. de Haas werden toegezonden.

H. W. VAN LOON.
Jacob van Lennepkade 27, *Amsterdam.*

P. S. Onze kerkelijke bladen wordt verzocht, dit bericht over te nemen.

Generale Synodale Acta.

De ondergeteekende betuigt zijn vriendelijken dank aan de Quaestoren der Provincien voor hun spoedige toezending van hetgeen elke Provincie had bij te dragen in de kosten voor de *Acta* van de *Synode* te *Middelburg*.

JS. VAN DER LINDEN.

's-Gravenhage, 13 Mei '97.

Buitenland.

Frankrijk. Leo Taxil. Sedert 12 jaren heeft een zekere Leo Taxil, in bond met eene dame, Miss Vaughan, de Roomschen bezig gehouden met onthullingen omtrent de vereering van den duivel bij de vrijmetselaars. De meest onzinnige en dwaze berichten daaromtrent vonden geloof bij een groot deel der Roomsche kerk. De paus zond zelfs Miss Vaughan zijn zegen. Wel waarschuwde het Roomsche blad, de *Kölnische Volkszeitung*, tegen Taxil en Mejuffrouw Vaughan en ging daarbij zelfs zoover om te beweren, dat Mejuffrouw Vaughan niet bestond en alles slechts een groote bedriegerij was. Doch dit blad werd niet geloofd. Het congres tegen de vrijmetselaars, het vorige jaar in Trente gehouden, benoemde eene commissie om de zaak te onderzoeken, en de uitslag van dat onderzoek was, dat men constateerde, dat men noch voor noch tegen het bestaan van Mejuffrouw Vaughan bewijzen kon bijbrengen. Leo Taxil beloofde nu op Paaschmaandag Mejuffrouw Vaughan openlijk voor te stellen, om aldus een einde te maken aan allen twijfel. De *Voss. Zeitung* deelde het volgende mede omtrent de vergadering:

Parijs 20 April. De zaal van de vereeniging voor aardkunde was gisteren getuige van een optreden zonder wedergade. De beruchte Leo Taxil had onthullingen omtrent Miss Diana Vaughan en haare persoonlijke voorstelling aangekondigd. Doch deze Engelsche dame werd niet voorgesteld. Daarentegen verhaalde hij het volgende: In 1885 bekeerde hij zich met veel drukte van den giftigsten priesterhaat tot het Roomsche geloof. Dit was niet anders als opzettelijk bedrog; hij wilde het genot smaken de Jezuïetenorde en de geheele kerk er in te laten loopen. De hansworstgrap van zijn eigene bekeering was hem niet genoeg; hij verdichtte de spook- en de roovergeschiedenis van Diana Vaughan, die hij den grootsten onzin van alle tijden noemde. Miss Vaughan is een arm meisje, dat hij als machine-schrijfster met een tractement van 150 francs in de maand aanstelde, om zijn verbazend uitgebreide correspondentie met Roomsche kerkvorsten te kunnen houden.

Terwijl hij dicteerde, schreef zij de onthullingen omtrent de vrijmetselarij, »de Duivel Ritzie", enz. Dr. Hacks, genoemd »Bataille", was zijn vroolijke helper bij deze verdichtingen. In Rome geloofde men *alles*. Een vreemd straatdeuntje, getiteld »Aria van de philharmonische klijsterspuit", werd door hem als eene ingeving van Miss Vaughan naar Rome gezonden en in tal van kapellen in de vergadering choralen opgenomen. Taxil las ongeloofelijke brieven voor, die de Engelsche miss van kardinaal Paricchi en andere kardinalen en kruisprelaten van den paus ontving. Toen de bisschop van Charleston te Rome op het bedrog wees, beval de paus hem te zwijgen en zond Miss Vaughan zijn zegen. Te vergeefs ging de apostolische vicaris van Gibraltar tegen de bewering, door Vaughan geuit, in, dat de rots van Gibraltar niet uitgehold was en daar geen geheime grotten zijn voor den vrijmetselaarduivelsdienst.

De klucht had echter volgens Taxil lang genoeg geduurd; hij wilde er nu zelf een einde aan maken. De toehoorders, grootendeels Roomsche geestelijken, waren als verpletterd en wilden heengaan. De abt Garnier riep: »Laat ons den moed hebben te blijven", en gaf daarmede aanleiding tot het woedendste tumult. De vergadering eindigde met vreeselijk geschreeuw aan den eenen en honend lachen aan den anderen kant.

Dat een man als de tegenwoordige paus zich door het bedrog liet medesleepen, hij, die anders zoo nuchter oordeelt, is ons een raadsel.

Rusland. Uit de Oostzee-provincien.

In de Oostzee-provincien zijn niet minder dan 10.000 personen, die uit de Grieksche kerk tot de Lutherse zijn overgegaan. De meesten hebben vroeger tot de Lutherse kerk behoord, maar lieten zich door voorspiegelingen van uit-